СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ І. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

Рік LIV. Ч. 68. Ню Йорк і Джерзі Сити, субота, 6. квітня 1946. No. 68. New York and Jersey City, Saturday, April 6, 1946. Vol. LIV.

3 ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 THREE CENTS in the United States of America.
5 ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS elsewhere.

МЕКАРТУР ПРОТИ ВІЙНИ У ВСЯКОМУ ВИПАДКУ

Ген. Доґлес МекАртур, отвираючи перші наради Аліянтської Ради для Японії, в якої склад входять представники Злучених Держав, Великої Британії, Китаю і Советського Союзу, звернувся до Обєднаних Держав з закликом, щоби держави зреклися в принціпі суверенного права виповідати війну. Сказав він це при тому, як виясняв нову японську конституцію, яка виключає таку війну, яку моглаб спричинити Японія своїм актом. МекАртур ще додав, що хіба кожна думаюча людина вже зрозуміла, що зогляду на модерні винаходи нова війна булаб загладаю людства.

ПАПА ЗА ДОПОМОГУ ГОЛОДНИМ.

Мабуть у звязку з розіздом б. президента Гувера по Европі в справі розсліду розмірів голоду, Пій XII. заапелював через радіо до держав, що мають подостатком харчів, щоби вратували світ від голодової катастрофи. Зокрема звернувся папа якби з делікатною доганою в тій справі до Арґентини і Бразилії, що не беруть участи в лондонських конференціях над ратуванням Европи харчами, а похвалив Злучені Держави за провід у допомоговій акції, а теж Канаду та Велику Британію, що допомагають, скільки їх сили.

ПОСОЛ ГЛИНКА ЗНОВ В ОБОРОНІ СКИТАЛЬЦІВ.

В „Юкрейніен Вікли" передаємо нову промову посла Антона Глинки, виголошену в канадійським парляменті в обороні українських скитальців. Посол Глинка виступив проти цього, що американські та британсько-канадійські військові чинники в окупаційних полосах Німеччини далі несправедливо трактують скитальців, а навіть самі насильно передають їх советській владі. Переказавши оборону скитальців збоку високих достойників, політиків і канадійських і американських українців, посол Глинка підкреслив, що не зважаючи на те все, советські агенти мають тепер ще більші привилеї в розшукуванню своїх жертв в аліянтських зонах. Закінчив він цю промову різними домаганнями: визнанням української національности українських скитальців, признанням для них азилю, допущенням їх до Канади на поселення, і т. п.

ЗА ІМІҐРАЦІЮ.

Канадійські „Українські Вісти" пишуть на тему іміґрації, між іншим, таке, що добре й для нашого краю, а саме:

„Побоювання за те, що іміґрація спричинює безробіття, зовсім безпідставні. Бо Америка, як і Канада, краї іміґрантів, були в самім розквіті свого добробуту саме тоді, коли їхні двері були широко отворені для іміґрації з Европи. Нині обставини ще більше сприятливі. Нині в Европі є сотки тисяч людей, які з різних причин не хочуть вертатися до своїх країв. Ті люди, хоч може й без великого капіталу, але вони з професіями, з фахами в руках, із знанням, що придалосяб Канаді. А що найголовніше, то люди мають сильне бажання осісти в якімсь краю, далеко від воєнних руїн і воєнних страхіть, і посвятити решту свого життя праці, хоч би не знати як тяжкій для поправи своєї долі і кращої долі своїх дітей... Канада не завелась іще на іміґрації з Европи і напевно не заведеться вона й набудуче".

„КОВЧЕГ".

У найновішому виданню місячника „Ковчег" є преґарні картини з нутра українських церков, в Україні й в Америці. Особливо впадає в очі високе мистецтво, яке видніє з прикрас Церкви св. Володимира в Києві. Це є в англійським виданню. Місячник виходить теж і в українським виданню.

ЯК ТО МИНАЄ СЛАВА!

Хто з нас не памятає шуму, якого було в Польщі так багато довкола особи маршала Сміглого-Ридза. Тепер, як описують, є на цминтарі в Варшаві могилка, така як тисячі інших, з деревляним хрестиком і з написою, що її тяжко відчитати: учитель, років 56. Рідко хто може догадатись, що це гріб бувшого маршала Польщі.

ДВІ МІРКИ.

Для большевицьких У. Щ. Вістей це природне, коли українці називають московського патріярха „святішим", але зате не годні зрозуміти, як можна так називати папу римського.

„БЄЛАРУСКІЯ НАВІНИ".

Це так зветься білоруський часопис, що виходить в Парижі уже другий рік.

ВІДЛОЖЕНО ІРАНСЬКУ СПРАВУ ДО ШЕСТОГО ТРАВНЯ

Зогляду на запевнення советського уряду, що Совети заберуть свої війська з Ірану безумовно до 6. травня б. р., Рада Забеспеки Обєднаних Держав рішила віднестись до цього запевнення „фільософічно" й відложити ірансько-советський спір до цього часу. При голосованню над резолюцією у тій справі, яку предложив секретар Бирнс, не було советського представника. Представник Австралії, підполк. Годжсон, здержався від голосовання, кажучи, що Рада Забеспеки не сповнила в цьому випадку свого завдання.

УКРАЇНСЬКІ СПОРТОВЦІ ГОРОЮ.

В місті Честер, Па., як звідомляє Честер Таймс з 1. квітня б. р., відбулися змагання за чемпіонство в кошиковій грі (Бескетбол). Честер Арморі була завалена публикою. Змагались дві дружини спортовців: Українська і Жидівська, „Честер Юкрейніенс" і „Оґев Шольом". Українці перемогли, а тим самим здобули чемпіонат міста. В вступнім змаганню виступали молодші спортовці, теж українці й жиди, а це „Юкрейніен Лайонс" і „Джуїш Вор Ветеранс". Теж і тут перемогла українська ґрупа.

ОПИНИЛИСЬ МІЖ „ПІДРИВНИМИ".

Ніс вовк, понесли і вовка. Комуністи, що вдавали у воєнні часи тисяч-процентових американських патріотів, шукали всюди за „підривними елементами". Страх шукали! Де тільки хто писнув слово проти большевиків, зараз його пхала большевицька пропаганда між „підривних", або просто „гітлерівців" і „саботажників". Та тепер, як виходить, ніби десь хтось добирається до большевиків і зачинає їх, цілком слушно, зараховувати до „підривного елементу". Заметушились „проґресивні" і давай писати, що нині „підривним елементом є всі ті, що поборюють реакцію". Це так пишеться тепер в большевицьких У. Щ. Вістях. Як бачимо, то кремлінські агенти зачинають хвилюватись, що хтось зачинає їх називати правдивою назвою. Пождіть братчики, ще не одно згодом вияснеться і не один, що впав у вашу сітку, буде каятись і відпекуватись чортівської спілки з вами!

ЩО ОСТАЛО З ГАРНИХ СЛІВ?

Багато українців дали себе зловити на такі слова Леніна, проголошені 12. травня 1917 року: „Чому ми, великороси, що гнобили більше народів ніж який небудь інший нарід у світі, малиб відмовляти Польщі, Україні, Фінляндії права відокремитись від Росії?"

Хай би так хто пробував у Советах „відокремитись" чи тільки виявити себе „українським самостійником", а живим певно не остав би!

УКРАЇНСЬКІ ҐЕНЕРАЛИ.

Інформаційний Бюлетен советської амбасади в Вашинґтоні звідомляє, що в 1944 році було в червоній армії 250 українців ґенералами... Де-ж вони ділись, що про них нічого не чути? А в найвищих установах Советів у Москві — самі московські ґенерали.

„ПАРИЗЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ".

Так буде називатись та „мирова конференція", що малаб зачати наради з днем 1. травня в Парижі. Совети заявились проти назви „мирова". Вони теж за відложення конференції. Але Злучені Держави, Британія, Китай та Франція — себто чотири з пятьох потуг — є за те, щоби зачати радити, як було давно ухвалено. Значить 1. травня.

УКРАЇНЦІ І ПРОЦЕС В НОРЕМБЕРҐУ.

В канадійськім „Новім Шляху" пише Ол. Бойків з Парижа на тему, чому так мало говориться на суді в Норемберґу про те, скільки націсти вимордували українських патріотів - самостійників. Кореспондент пише, що це незручно большевикам про те говорити, зокрема про те, як німці переслідували українських націоналістів, а ліпше, щоб ширилась брехня, що „всякий український самостійницький рух і вся визвольна українська боротьба — це німецька інтриґа". Далі не роблять вони цього тому, бо знають, що на суді виявилось би наглядно, що німці й москалі йшли плече об плече в нищенню „сепаритистів". Тисячі членів, кажеться далі, перейшли з НКВД до Ґестапо, щоби нищити спільно українських самостійників. Ось тому советські прокуратори не вказують на тисячі московських агентів в німецьких руках, що повинні відповідати за масакри українських патріотів. Мовляв, ліпше мовчати, ніж викликати вовка з лісу.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

„ВІСТИ З УКРАЇНИ"

Передаємо в „Свободі'" різні новинки з України і українського життя на українських землях, а які взяті з совєтських джерел, головно з московських газет „Правда" та „Ізвестія", які купуємо в Ню Йорку. Знов газет, що виходять у Совєтах українською мовою, ніяк не можна дістати. Та і в українських газетах не могло би бути ніщо інше як те, що передають офіційні московські газети, бо-ж вони надають напрям усім іншим часописам у Совєтах. Ми вже нераз пояснювали, як ці речі треба розуміти. Рівночасно зазначували, що не зважаючи на нашу остру критику політики Кремлю в Україні, ми з найбільшою радістю подаватимемо вісти, що на нашу думку мають в собі найменший додатній зміст, а не тільки совєтсько-московську пропаганду. Та тепер передамо на цю тему голос придніпрянського українця, що виріс в Україні під большевиками, а тепер перебуває в Европі поза Совєтами. Читаючи в одному з чисел „Свободи" новинки з України, він написав до нас свої завваги. Ось вони:

***

Життя в Україні заслонене залізною заслоною, пишеться у „Свободі". І цілком слушно. Не зникла та завіса і нині. Тому всі відомости, всі чутки, що надходять звідтам у Новий Світ, можуть завести читачів „Свободи", а то й взагалі американських українців, в таке становище, що вони готові згодом вірити і найжахливішій брехні. А як би так сталося, то цим вдарено би дуже боляче в ту українську народню справу, за яку нарід так жертвенно боровся і бореться з червоним окупантом і за яку і нині тисячі гинуть там у краю, а інші на вигнанню. Тому хочу звернути увагу нашим братам і сестрам за океаном, щоби вони не дуже вірили отим „вістям з України", а приймали їх з суворою аналізою.

От попало мені в руки число „Свободи" з 26. січня 1946 року. Читаю там „за совєтськими інформаціями" про залізничий міст через Дніпро під Києвом, що його знищили німці. Читач природно обуриться на німців, а похвалить совєтську владу, що дбає про Україну, що міст відбудовує, цукорки вже виробляє у Києві й черевики шиє в Харкові, а навіть везе друковане слово в Ужгород! Такі то „новини". Чи не дякувати за це „народній і рідній владі" і „батькови" Сталіну?

От берім міст через Дніпро. Отже в Києві були два залізничі мости через Дніпро: величезний Ланцюховий і Наводницький. Ось ті мости большевики знищили, як відступали. Як прийшли націсти, то з ними прийшла і дуже холодна зима. Щоби мати змогу перевозити поїздами вантажі на фронт, почали німці будувати міст — ледяний. Скільки там при цьому згинуло нашого народу, трудно сказати. Міст,названий „Шорст Бріке", будували наловлені серед вулиць люди, які вирубували брили леду, а відтак намокали, обмерзали, з тим, що їх по роботі не пускали до хати, а гнали в барак під конвоєм. І так, на роботу і з роботи, робили без перерви круглу добу. Це так поступав німецький окупант. Але теж і тому, що большевики все зруйнували і спльондрували. Націсти мстилися за це на українському народі і заставляли його усе направляти і гинути під німецьким багнетом, що наглядав за цею працею, як це було теж і при будові ледяного мосту в Києві, де люди гинули під ледом, що його добували. Та прийшла весна і міст поплив з водою. Наші „каторжани" мусіли ставити новий міст, уже залізний і залізничий, бо до цього часу німці збудували вже через Дніпро дерев'яний міст. Та все це німці знищили, як відступали. І так пропала українська „каторжна" праця. А тепер з чотирьох знищених большевиками мостів відбудовано один. І знов українськими руками і українським матеріялом. А заслуга втому теперішнього окупанта та сама, що й попереднього — ніяка.

Прочитавши в „Свободі", що в Києві почала працювати фабрика цукорків, готов хтось подумати, що принаймні кияни насолоджуватимуть душу і що зникне хоч трохи та гіркість життя, що її наш нарід зазнав і зазнає. Та даремні булиб такі сподівання! До війни, коли та фабрика працювала з повним навантаженням не легко було купити щось з солодощів навіть у Києві, а за село й не казати. Та і те „щось", що його вдалося дістати, було чи не найгіршої якости, а ліпше йшло до Москви на спожиток „старшему брату". І не радійте, що може взуття з полтавської фабрики піде в українські руки! А навіть якби пішло, то не розвяже проблеми недостачі взуття. До війни були в Києві чотири фабрики взуття, що виробляли денно понад десять тисяч взуття, а проте село ходило босе. Навіть у Києві важко було придбати черевики. Полиці завше стояли порожні, хоч на вітринах стояли модельні зразки найкращого взуття. До війни були в Києві і дві трикотажні фабрики, які большевики спалили відступаючи 18. вересня 1941 року. Того дня спалено теж і „Київ-Одяг". Ці фабрики виробляли десятки тисяч одягу, але в Києві не можна було навіть у білий день і ще з вогнем нічо знайти. Цілими ешелонами усе їхало на північ і на схід, а Україна залишилась надалі гола й роззута...

„УКРАЇНА НЕПОКІРНА".

Пише „Українець у Франції" про статтю у французькій газеті „Л'Єток" про працю Зїзду Обєднаних Держав у Лондоні, а в цій статті сказано між ін. таке: „В Лондоні надають ваги чуткам, що між Совєтською Росією й Україною виникла значна розбіжність та що при цім українські незалежники себе заманіфестували. Становище недавно було таке тривожне, що маршала Тимошенка, теж українця, посилали до Києва привертати лад".

„ДОКОТИЛИСЬ ДО ЧОРНОЇ ЗРАДИ".

Такий є наголовок під брехнями, зібраними редактором комунізуючого „Громадського Голосу".

Наголовок знаменитий, як для характеристики часопису, так і редактора. Так, вони дійсно докотились до чорної зради супроти народу, з якого вийшли, чи часопису, якого назву собі присвоїли. Це навіть чорна зрада американським ідеалам, бож часопис і редактор не мають ні слова догани для терору кремлінського диктатора. „Громадський Голос" і його редактор цілком забувають, що вони в Америці, а не в Москві. Булоб пожаданим, щоб хоч трохи слухали Вашингтона і його „праведних законів" та ідеалів, а не того, що наказує Сталін. Та видно, що як раз людина піде на зраду, то вже тяжко з такого шляху завернути.

ЧАСИ НЕ ЗМІНИЛИСЬ!

Читаємо в большевицьких У. Щ. Вістях, що за царських часів казали земські начальники виставляти кандидатуру на волосного старшину того, хто в волості „з селян найдурніший".

Не знаємо, чи так дійсно було, але що так є під совєтським режімом, то це таки дійсна правда. Вистарчить поглянути на спис вибраних у Галичині „депутатів" до Верховного Союзу, щоб переконатись, що так є. Виходилоб, що часи не змінились, а тільки погіршали.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА ЗАТРИМУЙТЕ СВОЇ ВОЄННІ БОНДИ!